

**ΟΜΙΛΙΑ  
ΤΟΥ  
ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ**

**ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ**

**ΣΤΟ ΕΤΗΣΙΟ ΤΑΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ  
ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗΣ  
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

**ΑΘΗΝΑ, 22 ΜΑΪΟΥ 1998**

Το Συνέδριό σας διοργανώνεται σε μία κρίσιμη στιγμή για τον θεσμό της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, σε μία γόνιμη συγκυρία που μπορεί να το αναδείξει σε ορόσημο.

Διανύετε ήδη το τελευταίο έτος της πρώτης θητείας σας και ο θεσμός της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης συμπληρώνει τέσσερα χρόνια εφαρμογής και καταξίωσης.

Τα τέσσερα αυτά χρόνια κατορθώσαμε, Κυβέρνηση και Αυτοδιοίκηση, να δώσουμε ζωή σε ένα θεσμικό όραμα πολλών δεκαετιών που παρέμενε ανεκπλήρωτο, να γυρίσουμε σελίδα και να αφήσουμε οριστικά πίσω το συγκεντρωτικό γραφειοκρατικό κράτος.

Αξίζει να αναλογιστεί κανείς, την εποχή που προηγήθηκε των Κυβερνήσεων του ΠΑ.ΣΟ.Κ., τις αρμοδιότητες, τις εξουσίες και τον ρόλο της νομαρχίας.

Αυτήν την καταθλιπτική πραγματικότητα του συγκεντρωτικού κράτους μετέβαλαν, με συνεχή και συνεπή κατοχύρωση και εφαρμογή θεσμικών αλλαγών, οι Κυβερνήσεις του ΠΑ.ΣΟ.Κ.

Ήδη, το 1982, με το νόμο 1235, μεταβάλαμε το μουντό τοπίο του νομαρχιακού συστήματος εισάγοντας τον θεσμό του μετακλητού νομάρχη, που έγινε η αιχμή του δόρατος για την εφαρμογή γνήσιου αποκεντρωτικού συστήματος.

Δίπλα στον μετακλητό νομάρχη συγκροτήσαμε το αντιπροσωπευτικό νομαρχιακό συμβούλιο στο οποίο συμμετείχαν εκπρόσωποι της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης και των κοινωνικών και παραγωγικών οργανώσεων του νομού. Με αυτόν τον τρόπο δώσαμε μία δυνατή πνοή λαϊκής συμμετοχής στο γερασμένο νομαρχιακό σύστημα. Ανοίξαμε τον δρόμο για την δευτεροβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση.

Τα νομαρχιακά συμβούλια έγιναν οι θεσμικές βάσεις, πάνω στις οποίες κινήθηκαν οι διαδικασίες του δημοκρατικού προγραμματισμού, οι οποίες υπήρξαν πρωτόγνωρες για τη χώρα μας και αποτέλεσαν καταλυτική ρωγμή στο συγκεντρωτικό αθηνοκεντρικό κράτος.

Η Κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ., για πρώτη φορά το 1986, με το νόμο 1622, θεσμοθετεί τη νομαρχιακή αυτοδιοίκηση, ως δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης. Εντούτοις, η τριετής

παρένθεση της συντηρητικής παράταξης, που παραμένει σταθερά προσηλωμένη στην ασφάλεια του συγκεντρωτικού και γραφειοκρατικού κράτους, ματαίωσε την εφαρμογή του θεσμού.

Το 1994, κατάφερε η νέα Κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. να κάνει πράξη εκείνο που για πάρα πολλές δεκαετίες είχαν θέσει ως θεσμικό στόχο αναγέννησης και εκσυγχρονισμού οι δημοκρατικές δυνάμεις της χώρας, η νομαρχιακή αυτοδιοίκηση θεσμοθετήθηκε και έγινε πράξη.

Η νομαρχιακή αυτοδιοίκηση αποτελεί τον αναπόσπαστο κρίκο μίας συνεπούς πορείας εκσυγχρονισμού και επαναπροσδιορισμού του ρόλου του κράτους. Δεν θα φθάσουμε ποτέ στην συγκρότηση του Κράτους-Επιτελείου εάν δεν αποκεντρώσουμε προς την περιφέρεια και αν δεν μεταβιβάσουμε εξουσίες στην αυτοδιοίκηση. Για να καταστεί αυτό εφικτό απαιτούνται, εκτός των άλλων, ριζικές θεσμικές τομές-κλειδιά: Συγκρότηση και αναβάθμιση της δευτεροβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης, ανασυγκρότηση της πρωτοβάθμιας σε ισχυρούς και βιώσιμους δήμους.

Στις δύο αυτές ριζικές θεσμικές αλλαγές που ανοίγουν νέους ορίζοντες στις τοπικές κοινωνίες προστίθεται ασφαλώς και η τιτάνια προσπάθεια για την συγκρότηση του περιφερειακού κράτους, δηλαδή η ανάδειξη της Περιφέρειας σε διοικητική και προγραμματική μονάδα, ικανή να γίνει υποδοχέας αρμοδιοτήτων και εξουσιών που από τα Υπουργεία απομακρύνονται και μεταβιβάζονται, έτσι ώστε να καταστούν ικανά να παίξουν τον επιτελικό του ρόλο.

Αυτές οι τρεις ριζικές θεσμικές αλλαγές δρομολογήθηκαν και υλοποιούνται στην τρέχουσα τετραετία. Αποτελούν την πεμπτουςία της κυβερνητικής πολιτικής στον τομέα της διοίκησης και μετουσιώνουν σε πράξη τον στρατηγικό στόχο του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και της Κυβέρνησης για τον εκσυγχρονισμό του κράτους και ειδικότερα της δημόσιας διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Η πραγμάτωση του Κράτους-Επιτελείου, η αποτελεσματική περιφερειακή του συγκρότηση, η ανάδειξη της τοπικής αυτοδιοίκησης των δύο βαθμίδων σε υποδοχείς του μεγαλύτερου μέρους της εξουσίας που έως τις μέρες μας είχε «φορτωθεί» στο δυσκίνητο άρμα της δημόσιας διοίκησης είναι

στόχοι αδιαπραγμάτευτοι, στόχοι απόλυτα ταυτισμένοι με την ταυτότητα της πολιτικής μας.

Συνεπώς ξεκινάμε από αυτήν την σταθερή αφετηρία για να προχωρήσουμε στις επιμέρους, αναγκαίες και ικανές πρωτοβουλίες, προκειμένου να υλοποιήσουμε, τις επιλογές μας.

Με γνώμονα την ιδιαίτερα κρίσιμη και νευραλγική θέση της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης κινηθήκατε στην τρέχουσα νομαρχιακή περίοδο. Εσείς γνωρίζετε πολύ καλά ότι στα πρώτα του βήματα ο θεσμός συνάντησε προβλήματα και δυσκολίες. Αρκετά από αυτά οφείλονται σε δικές μας ίσως ολιγωρίες, άλλα οφείλονται στην περιορισμένη εμπειρία των στελεχών που τον λειτούργησαν και άλλα είναι συνυφασμένα με την αναπόφευκτη μεταβατικότητα από το σύστημα του ναπολεόντειου νομάρχη στην δημοκρατική κατάκτηση της δευτεροβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης.

Εάν κάθε συνέδριο της αυτοδιοίκησης είναι βήμα απολογισμού και αποτίμησης, τούτο το συνέδριο γίνεται ακόμη πιο χρήσιμο γιατί διεξάγεται μετά από λίγα χρόνια λειτουργίας του θεσμού, γεγονός που επιτρέπει να στρέψουμε

την προσοχή μας σε λειτουργίες για πολιτικές που χρειάζονται επανακαθορισμό.

Η Κυβέρνησή μας, και εγώ προσωπικά, αξιολογώντας την πορεία του θεσμού τα τέσσερα αυτά χρόνια, πρέπει να σας πω, ότι νιώθουμε δικαιωμένοι γιατί συμβάλλαμε στη μεταβολή της εικόνας του κράτους και της δημόσιας διοίκησης, ανοίξαμε τη νομαρχιακή διοίκηση στην κοινωνία, διευρύναμε την διείσδυση της κοινωνίας στο πολιτικό και διοικητικό σύστημα, προωθήσαμε την συμμετοχική δημοκρατική διοίκηση περιορίζοντας τον παραδοσιακό συγκεντρωτισμό.

Δεν θα είχαμε όμως πετύχει τους παραπάνω κρίσιμους στόχους εάν είχαμε περιοριστεί μόνο στην θεσμοθέτηση, δηλαδή στη νομοθετική κατοχύρωση της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης. Προσπαθήσαμε και δώσαμε ουσία στην αποκέντρωση.

Για να γίνει πράξη το όραμά μας για σύγχρονη αναβαθμισμένη, συμμετοχική και αποτελεσματική νομαρχιακή αυτοδιοίκηση έχουμε ακόμη πολλές οφειλές. Αυτές προσπαθούμε ως Κυβέρνηση να εκπληρώσουμε, στο πλαίσιο των δυνατοτήτων που οι γενικότερες συνθήκες μας

επιτρέπουν. Είναι γνωστό ότι δεν έχουμε απεριόριστα μέσα για να επιτύχουμε εδώ και τώρα το σύνολο των στόχων και να λύσουμε αυτόματα όλα τα προβλήματα του θεσμού. Αυτό κανείς δεν το αμφισβητεί, όπως κανείς δεν πρέπει να αμφισβητεί την αταλάντευτη βούληση όχι απλώς για την στήριξη αλλά για την πρόταξη του θεσμού.

Στο θεσμικό επίπεδο, με τον νόμο 2503/1997 μεταφέραμε, απευθείας, νέες αρμοδιότητες στη νομαρχιακή αυτοδιοίκηση. Σε εφαρμογή του ιδίου νόμου συγκροτήθηκε διυπουργική επιτροπή για να εξετάσει και να προτείνει την μετάβαση και άλλων αρμοδιοτήτων από το κέντρο προς την περιφέρεια και τη νομαρχιακή αυτοδιοίκηση. Η Επιτροπή ολοκλήρωσε την εργασία της και όπως με ενημέρωσε η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Εσωτερικών βρίσκεται σε τελικό στάδιο η επεξεργασία του σχετικού νομοσχεδίου και σύντομα θα κατατεθεί στη Βουλή.

Από τα κρισιμότερα προβλήματα του θεσμού, στο ξεκίνημά του ήταν και η έλλειψη του αναγκαίου επιστημονικού, κατά κύριο λόγο, προσωπικού.

Σήμερα βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία πρόσληψης επιστημονικού προσωπικού, είτε με διαγωνισμό είτε με επιλογή, στις 1000 περίπου θέσεις που έχουν προκηρυχθεί. Είναι βέβαιο ότι με την πρόσληψη αυτού του προσωπικού δεν καλύπτονται όλες οι ανάγκες αλλά γίνεται ένα σημαντικό βήμα προς αυτήν την κατεύθυνση.

Αλλά και σε άλλους τομείς είμαστε έτοιμοι να προχωρήσουμε στις λύσεις που αποτελούν προϋποθέσεις για την περαιτέρω ενίσχυση του θεσμού.

Προχωράμε στην θεσμοθέτηση Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων για τη νομαρχιακή αυτοδιοίκηση, έτσι ώστε να δυναμωθεί η οικονομική αυτοτέλεια του θεσμού.

Η δέσμευσή μας για την μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στις Διευρυμένες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις γίνεται σύντομα πράξη και επίσης στις άμεσες προτεραιότητες τίθεται το ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό ζήτημα των αιρετών της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης.

Τον ερχόμενο Οκτώβριο οι πολίτες θα εκφράσουν την δική τους ετυμηγορία και για τις πολιτικές που ασκήθηκαν στο πλαίσιό του, από τους υπεύθυνους νομάρχες η θέση του θεσμού στο πολιτικό και διοικητικό σύστημα της χώρας έχει όμως καταξιωθεί. Στην ισχυρή και δημιουργική Ελλάδα που διαβαίνει έτοιμη και αποφασιστική το κατώφλι του 21<sup>ου</sup> αιώνα η νομαρχιακή αυτοδιοίκηση αναδεικνύεται σε αρτηρία αποτελεσματικής, αποκεντρωμένης και συμμετοχικής δημόσιας διοίκησης.

Για όλους τους παραπάνω λόγους, το συνέδριό σας γίνεται ορόσημο. Τις αποφάσεις του τις περιμένουμε με ειλικρινή προσδοκία για να συνεχίσουμε να αντιμετωπίζουμε σε συνεργασία όλες τις επιμέρους πτυχές μίας ενιαίας και αδιαπραγμάτευτης προσπάθειας. Την συγκρότηση ενός σύγχρονου και αποτελεσματικού διοικητικού συστήματος με ραχοκοκαλιά την αυτοδιοίκηση και την συμμετοχική αποκέντρωση.

Καλή επιτυχία στις εργασίες σας.